

Một Nhân Chứng Cầm

Vào buổi ban trưa của một ngày nào đó, một người đàn ông nghèo đã cột con ngựa của mình vào một cái cây và ngồi xuống thưởng thức bữa ăn của ông ấy. Một người đàn ông giàu có đi đến và cũng chuẩn bị cột con ngựa của mình vào cùng cái cây ấy.

- Đừng buộc ngựa của ông vào cái cây đó, người đàn ông nghèo kêu lên. Ngựa của tôi rất hung dữ. Nó sẽ đá chết con ngựa của ông đấy. Hãy buộc ngựa của ông vào cái cây khác đi!

Người đàn ông giàu có đáp lại với vẻ tự hào:

- Ta sẽ buộc ngựa của ta vào chỗ nào ta muốn.

Thế là ông ta buộc con ngựa của mình vào cùng cái cây mà người đàn ông nghèo đã buộc con ngựa của mình ở đấy, rồi cũng ngồi xuống để ăn bữa ăn chính trong ngày của mình. Ngay lập tức, hai người đàn ông nghe thấy một tiếng động lớn và ngoảnh lại nhìn. Những con ngựa đang tấn công lẫn nhau. Hai người đàn ông chạy ngay tới để ngăn chúng lại, nhưng đã quá muộn. Ngựa của người đàn ông giàu có đã chết.

Người đàn ông giàu có kêu lên trong giận dữ,

- Nhìn xem ngựa của ông đã làm gì này! Ông phải trả giá cho điều này! Ông phải trả giá!

Nói là làm, ông ta lôi người đàn ông nghèo đến gặp viên quan xét xử.

- Bẩm quan lớn đáng kính, người đàn ông giàu có nói, Con ngựa hung hãn của hần ta đã đá chết con ngựa của con – con ngựa đẹp đẽ và lịch thiệp của con. Xin hãy bắt hần bồi thường hoặc tống hần vào nhà ngục. Con xin ngài.

Vị quan quay lại người đàn ông nghèo và hỏi, “Có phải con ngựa của người đã làm chết con ngựa của hần ta?”

Người đàn ông nghèo lặng im không nói.

- Người không thể nói sao? - vị quan hỏi.

Người đàn ông nghèo không đáp lại một lời nào.

Vị quan tiếp tục hỏi người đàn ông nghèo rất nhiều câu hỏi, nhưng ông ta vẫn tiếp tục im lặng và không trả lời bất cứ điều gì.

Cuối cùng, vị quan nói với người đàn ông giàu có,

- Ta phải làm sao đây? Người này bị câm rồi. Hần ta không thể nói được.

Người đàn ông giàu có nói,

- Ôi thưa quan, hần ta có thể nói rành rẽ như ngài hay con vậy. Hần ra đã nói chuyện với con mà.

- Người dám chắc không? - vị quan hỏi. - Thế hần ta nói gì?

- Thực sự là vậy, con dám chắc điều này, - người đàn ông giàu có đáp. - Hần ta đã nói rõ ràng: *‘Đừng cột ngựa của ông vào cái cây đó. Ngựa của tôi rất dữ, nó sẽ đá chết ngựa của ông đấy. Hãy cột nó vào cái cây khác đi’*.

- À! - vị quan nói - Giờ thì ta đã hiểu. Nếu hần ta đã cảnh báo người, thì hần ta không phải bồi thường cho con ngựa của người. Người mới là kẻ phải chịu trách nhiệm lấy. Đáng lẽ người phải nghe lời cảnh báo của hần ta.

Thế rồi vị quan quay lại hỏi người đàn ông nghèo,

- ại sao người không trả lời câu hỏi của ta?

Người đàn ông nghèo đáp lại,

- Hỡi quan đáng kính, ngài không thấy sao, nếu con nói với ngài rằng con đã cảnh báo hần ta đừng cột ngựa của hần gần ngựa của con, hần ta chắc hẳn sẽ chối phất đi. Thế rồi ngài sẽ chẳng thể biết được ai trong chúng con đang nói sự thật. Bẩm quan đáng kính, con đã biết rằng, nếu con để hần ta tự kể ra câu chuyện, ngài sẽ biết được sự thật ngay thôi.

Những lời của người đàn ông nghèo đã khiến vị quan xét xử hài lòng. Ông đuổi người đàn ông giàu có đi mà không được đền bù một xu. Và vị quan xét xử đã hết lòng khen ngợi sự khôn ngoan của người đàn ông nghèo nọ.